

Visar vägen för fler kvinnor

Från traktor och sömnad till dumper och tunnelbyggen. Ida Sävborg och Alice Modelius har båda bytt bana i livet – och hittat hem i maskinentreprenadbranschen. Nu hoppas de att fler tjejer följer efter.

Av Carina Lundin (text & foto)

Jag möter Ida och Alice på Martin Grävares anläggning strax utanför Varberg. De har båda lämnat sina respektive arbets-

platser för ett par timmar – Alice från järnvägstunnelbygget inne i stan och Ida från VA-projektet söderut – för att berätta om sina vägar in i maskinentreprenad-

branschen och hur det är att vara kvinna i en annars mansdominerad värld.

Vi slår oss ner i det moderna köket på företaget, där de →

Fakta

ALICE MODELIUS

Ålder: 25 år.
Bor: Fjärås, Kungsbacka.
Familj: Bor själv.
Yrke: Anläggare och maskinist.
Gör på fritiden: Jagar.
Äter gärna: Vilt.
Dricker helst: Kaffe.
Ser på: Yellowstone.
Kör helst: Volvo.

Fakta

IDA SÄVBORG

Ålder: 29.
Bor: Varberg.
Familj: Sambo.
Yrke: Maskinförare.
Gör på fritiden: Fiskar, tältar, syr och pysslar i trädgårdslandet.
Äter gärna: Vattenmelon.
Dricker helst: Celsius Citron/Lime.
Lyssnar på: Poddar och Death metal. Bandet Orbit Culture är en favorit.
Kör helst: Yamaha XTZ 660 Ténéré.

Kompisar och kollegor – Alice Modelius och Ida Sävborg bytte textilsömnad respektive lantbruksjobb mot entreprenadbranschen.

Alice Modelius går just nu som markanläggare på projektet med Varbergstunneln, men hoppar då och då in och kör någon av företagets grävmaskiner

Ida levererar ett lass med 0-18 som ska läggas under VA-rören i det uppgrävda diket som är en del av det omfattande arbetet med Västra Kuststammen, där stadens VA-nät byggs ut söderut i takt med att Varberg växer.

Alice Modelius började sin yrkeskarriär inom lantbruk, men skolade om sig. I framtiden hoppas hon kunna starta eget entreprenad-företag med sina syskon, som också jobbar i branschen.

” Det var maskinerna som gjorde att jag bytte spår. Det var den delen jag tyckte var absolut roligast på trädgårdsutbildningen. ”

→ dukat upp med kaffe och nybakade bullar. Regnet som följde med längs vägen från östkusten har bytts mot västkustsol.

Olika bakgrund

Alice Modelius, 25 år, har alltid haft maskiner omkring sig. Hennes far är fordonslärare och hon själv gick lantbruksgymnasium innan hon började arbeta på en gård.

– Jag körde mycket traktor och hjullastare på gården där jag arbetade, men efter ett tag kände jag för att prova på något annat. Jag sökte och fick jobb som anläggare hos Martin Grävare, men valde ändå att läsa ME-skolans utbildning bredvid nyanställningen – det gav en ordentlig grund att stå på, berättar hon.

Ida Sävborg, 29 år, hade en annan väg in. Hon arbetade som industrisömmerska, satt inne

hela dagarna, men längtade ut i naturen. Pandemin fick henne att ta steget. Hon utbildade sig till trädgårdsanläggare och fick då prova att köra småmaskiner – och blev fast.

– Det var maskinerna som gjorde att jag bytte spår. Det var den delen jag tyckte var absolut roligast på trädgårdsutbildningen. Så jag sökte till ME-skolan och började utbilda mig till maskinförare, säger hon.

Varm arbetsmiljö

I dag är båda tjejerna fast anställda i två av Varbergs etablerade entreprenadföretag. Ida arbetar för Maskintjänst AB och har snart i två års tid varit på samma uppdrag – det omfattande arbetet med Västra kuststammen, där stadens VA-nät byggs ut söderut, i takt med att Varberg växer. Här kör Ida en Bergmannsdumper.

– Det är ett långtidsprojekt, men det har varit toppen för mig som är ny i branschen. Man lär sig hela tiden, säger hon.

Alice är en del av bygget med Varbergstunneln – ett av Sveriges största infrastrukturprojekt just nu – där hon främst jobbar som anläggare, men ibland hoppar in och kör någon grävare eller hjullastare.

– Det är så mycket som händer i ett stort projekt. Många olika arbetsmoment och etapper. Det har varit ett häftigt projekt att vara med om som ny i branschen. Man får ett helhetsperspektiv, samtidigt som man skapar många nya kontakter, säger hon.

De båda tjejerna lärde känna varandra när de arbetade för sina respektive arbetsgivare, med byggandet av den nya godshamnen i Varberg för ett par år sedan. En erfarenhet de båda beskriver som fantastisk.

– Det var ju för oss båda ett av de första större jobben vi var på. Det var ett så härligt gäng – allt från unga, som oss, till en 85-årig grävmaskinist och folk från

många olika länder. Vi trivdes direkt, säger Ida.

Förbättringspotential

Både Ida och Alice gick ME-skolans maskinförarutbildning i Varberg – Alice 2021 och Ida 2022. De uppskattar lärarnas engagemang och den utbildning de gav givet förutsättningarna, men efterlyser större fokus på verklighetsnära arbetsmoment.

– Vi saknade fungerande gps-utrustning under utbildningen, och den biten är i dag viktig ute på fältet, säger Alice.

– Jag jobbar mycket med rörläggning nu, och den delen var också ganska bristfällig i skolan. Det är något man behöver mer av, fyller Ida i.

Trots det är båda nöjda med att ha fått en stabil start i branschen – och mycket av den viktiga lärdomen har kommit med jobbet.

Höll sig en hel dag!

Att vara tjej i en mansdominerad bransch har inte varit ett hinder – snarare tvärtom, menar de. →

Ida Sävborg trivs fint i Bergmannsdumpen även om det blir skumpigt ibland. "Det är bladfjädring fram så det är lite som att rida på en känguru när man kör med tomt lass", säger hon och skrattar. Men det är bara att lära sig att köra försiktigare.

→ – Jag är ensam tjej bland 25 anställda på min arbetsplats, men jag har alltid känt mig välkommen. Det finns en väldigt fin hjälpsamhet, säger Alice.

Ida instämmer.

– Jag är inte den bästa på att meka, men om något strular med dumpern är det alltid någon som hjälper till. Jag tror faktiskt att man vågar be om hjälp mer som tjej. Det kanske inte killar alltid gör, menar hon.

Båda vittnar också om att arbetsgivarna är lyhörda för deras behov – som att kunna gå på toaletten under en arbetsdag.

– Första tiden höll jag mig hela dagen. Jag vågade inte be om att åka till en mack. Men det var ju helt onödigt – det är bara att säga till, så löser de det, säger Ida.

Drömmer om eget

Alice och Ida ser ljust på framtiden, även om de inte planerar långt i förväg. Att en dag driva eget är inte uteslutet. Åtminstone inte för Alice.

– Det vore roligt att starta ett företag med min syster som kör lastbil och min bror som är mekaniker.

Alice Modelius jobbar för Martin Grävare på projektet med Varbergstunneln. Här är Rikard Sandersson, som kör för Stråvalla maskinstation och Alice igång med att återställa den gamla bangården.

” Man brukar säga att man är nybörjare i fem år och det stämmer nog. Vi har massor kvar att lära. ”

De är medvetna om att det tar tid att bli riktigt skicklig i yrket.

– Man brukar säga att man är nybörjare i fem år, och det stämmer nog. Vi har massor kvar att lära, men det är det som är så kul – man utvecklas hela tiden, säger Ida.

Båda är övertygade om att fler kvinnor skulle trivas i branschen, bara de fick chansen att prova.

– Det är ett tungt jobb ibland. Men får man in en fot och har bra kollegor, så får man en väldigt rolig och varierad

vardag oavsett väderlek, säger Alice.

Deras berättelser blir samtidigt ett starkt argument för vikten av att öppna branschens dörrar – på riktigt – för fler kvinnor. Och för att visa att det går, så länge viljan finns. □

Fakta

VARBERGSTUNNELN

Varbergstunneln är en cirka tre kilometer lång dubbelspårig järnvägstunnel under centrala Varberg, som ersättning för Västkustbanans enkelspår, som i dag genomkorsar staden. Bygget av tunneln inleddes i december 2019 och planerades vara färdigt 2024. Efter problem med inträngande vatten i tunneln försenades trafikstarten till juli 2025. Huvudentreprenör är Implenia. Kostnaden för projektet är beräknad till 8,9 miljarder.

(Källa: Trafikverket)

Fakta

VÄSTRA KUSTSTAMMEN

När Varberg växer söderut behöver också vatten- och avloppsnetet byggas ut för att nya bostadsområden och verksamhetsområden ska kunna växa fram.

Den allmänna vatten- och avloppsledningen byggs ut längs med kusten söder om Varbergs centralort. Kuststammen byggs ut från Jonstaka ner till Träslövsläge, Gamla Köpstad och även Himle. Utbyggnaden ger tillräcklig kapacitet i spill- och dagvattenledningar och möjliggör utbyggnad av nya bostadsområden och verksamheter söder om Varberg. Huvudentreprenör för projektet är Veidekke.

(Källa: Varbergs kommun)

Det blir många vändor med dumpern under en dag, mellan grusupptaget, där Ida hämtar grusmaterial, till rördiket där materialet lastas ut.

